

Verslag Paddenbescherming 2008

Jan Jacobs

Elk voorjaar trekken in Noordwijk 's nachts duizenden padden vanuit de duinen naar de poldersloten in het Langeveld om zich in het water voort te planten. Daarvoor moeten ze altijd een druk bereden weg oversteken. Daarbij worden veel padden doodgereden. Om zoveel mogelijk dieren te redden worden de wegen 's nachts afgezet met hekken. Dit gebeurt door leden van de Paddenwerkgroep van de Vereniging voor Natuur en Vogelbescherming Noordwijk, die vanaf eind februari tot eind april 's avonds gaan kijken of er veel paddentrek is. Is dat het geval, dan worden de wegen afgesloten. Het doorgaande verkeer kan dan van de alternatieve route gebruik kan maken via Duinschoten en Langevelderlaan.

Vroege paddentrek na zeer zachte winter

Maart is altijd de maand van de paddentrek. Rond de 10^e van de maand worden de padden wakker en komt de paddentrek in het Langeveld op gang.

Februari was ook dit jaar een erg zachte maand, met temperaturen overdag die bijna constant tussen de 5 en 15 °C lagen. Ook januari weer extreem zacht was geweest, gemiddeld zelf nog warmer dan februari. Dat was voor ons weer aanleiding om aan de gemeente Noordwijk te vragen om de paddenhekken weer vroeger dan in de gebruikelijke laatste week van februari in het Langeveld aan te brengen. Dit is op 15 februari gebeurd. Al op zondag 24 februari zagen we de eerste golf van trekkende padden en werden de wegen voor het eerst afgesloten. Tussen Noordwijk en de Langevelderlaan werden zo'n 40 padden doodgereden. Tussen de hekken op de Kapelleboslaan en de Vogelaardreef werden geen doodgereden padden aangetroffen. Ook op schrikkelidag 29 februari was het weer raak; toen werden bij storm en regen de wegen afgesloten vanwege de paddentrek. Tussen de hekken werden toen 8 slachtoffers geteld tegen 15 stuks tussen Jeugdherberg en Noordwijk

In maart was de eerste week fris en droog. Maar in de tweede en derde week waren de omstandigheden voor de padden erg gunstig, met redelijk hoge temperaturen en veel regen. Toch was de omvang van de paddentrek niet groot. Dat wil zeggen: er vielen weinig verkeersslachtoffers. In die trekperiode werden de wegen 3 keer afgezet. In de tweede trek golf van 27 maart tot 5 april was dat 6 keer het geval. De rest van de maand april was het koel, zonnig en droog en was er van

paddentrek geen sprake meer. Op 18 april zijn we gestopt met de paddenbescherming. De paddentrek was hiermee vroeg ten einde. In totaal hebben we de wegen 12 keer afgezet tegen normaal 20 à 22 keer.

Aantal slachtoffers bijzonder laag

Het aantal doodgereden padden is dit jaar voor de vierde achtereenvolgende keer sterk gedaald. Opvallend daarbij is de sterke daling op het beschermde gedeelte ten noorden van de kruising Noraweg en Langevelderlaan. Het aantal bedroeg daar slechts 165 dieren, een absoluut laagterecord. Op het andere deel van de weg langs de binnenduinrand, tussen Noordwijk en de Stay-OK, waar geen paddenbescherming mogelijk is, maar waar wel de verkeersslachtoffers worden geteld, is dat aantal sterk gedaald. In 2005 telden we daar nog ruim 4000 dode padden. In de jaren daarna is dit aantal ieder jaar grofweg gehalveerd, tot 465 in 2008. De oorzaak van dit verschijnsel is onbekend. Het verkeer is er in de laatste 4 jaar zeker niet minder op geworden. Mogelijk komt dat door natuurlijke oorzaken, zoals aantasting door ziekten of parasieten.

In het gebied van het Zuid-Hollands Landschap zijn ook dit jaar meerdere gevallen van de parasitaire Groene paddenvlieg (*Lucilia bufonivora*) gemeld. Deze vlieg is verwant aan de schapenhorzel. Ook tijdens de voorjaarsexcursie van onze vereniging troffen we een aantal aangetaste padden aan.

Maar steeds meer bereiken ons berichten dat de beruchte Chytride-schimmel ook in Nederland actief is en slachtoffers maakt. In Amerika en Australië worden amfibieën op grote schaal aangetast, maar ook in sommige delen van Spanje en Engeland is de ziekte in opmars.

Toch mogen we ook niet vergeten dat er heel normale natuurlijke fluctuaties in de wereld van de amfibieën kunnen voorkomen als gevolg van strenge winters, voedselgebrek of uitdrogen van voortplantingswater.

Nieuwe duinbeek een succes.

De nieuwe duinbeek in het gebied van het Zuid-Hollands Landschap is duidelijk van invloed op de paddentrek. Sinds het begin van de herinrichting is het aantal dode padden sterk gedaald, van meer dan 2500 in 2002 tot slechts 165 in 2008. In die 7 jaar is een groot aantal padden zich in de nieuwe duinbeek gaan voortplanten. Vooral het afgelopen jaar zag het in grote stukken van de beek zwart van

de paddelarven. De duinbeek voldoet heel goed aan de verwachtingen die het ZHL en wij van de duinbeek en de zes paddenpoelen hadden. Wat dat betreft kunnen we niet anders zeggen dan dat de landschapsinrichting in dat opzicht een groot succes is.

Of dit succes blijft, zal ook afhangen van het terreinbeheer en het onderhoud van de beek en de poelen. Bij het schrijven van dit verslag waren de medewerkers van het ZHL volop bezig om overmatige begroeiing in de duinbeek en de paddenpoelen te verwijderen. Dat geeft ons het vertrouwen dat de padden, kikkers en salamanders in het Langeveld in goed water verkeren.

Sinds de aanleg van de duinbeek en de paddenpoelen wordt steeds vaker de vraag gesteld of de paddenbescherming door onze vereniging nog wel nodig en zinvol is. Nu blijkt dat de padden zich in deze nieuwe situatie goed aanpassen bestaat de neiging om te zeggen dat dit niet meer het geval is. Maar dat zou wel inhouden dat er een eind komt

aan een bijna traditionele activiteit van onze vereniging. We zullen ons hierover nader beraden. Velen van ons voelen de paddenbescherming als een persoonlijke bijdrage aan de natuur in Noordwijk. En dat is ook heel waardevol. Maar als we worden ingehaald door ontwikkelingen die de paddenbescherming overbodig maken, mogen we onze ogen daarvoor niet sluiten. En het is natuurlijk helemaal fantastisch dat na de ingrepen van het ZHL de natuur in dit opzicht zichzelf kan bedruipen.

De mensen die zich dit jaar met de paddenbescherming hebben bezig gehouden zijn Wim Baalbergen, Wil Heemskerk, Martha Baalbergen, Jaap Eisenga, Kees en Jopie Erkelens, Theo en Nico van den Berg, Piet van Dijk, Annelies Marijnis, Ineke van Dijk, Simon de Haas, Piet Broekhof, Jeroen Burggraaf, Ton Witteman en Dennis van der Niet, Jelle van Dijk en Jan Jacobs. Ook willen we Jaap Wassenaar en zijn collega's van Wijkbeheer Noordwijk weer bedanken voor het verzorgen van het materiaal in het Langeveld.

